

مراحل مطالعات و طراحی روستا

مقصود از این درس توانایی بخشیدن به دانشجو برای طراحی در یک بافت روستایی است. در این تمرین دانشجو موظف است تا عوامل مختلف محیطی (طبیعی و انسانی) که در شکل گیری روستاها مؤثرند را در طرح خود رعایت نموده و به طرح فضای قابل زیست و سکونت دست یابد. موفقیت طرح در گرو فهم و لمس دقیق شیوه های زندگی و معماری روستایی و هم سویی و هماهنگی طرح با مجموعه روستا، روابط و فرهنگ جاری در آن می باشد.

• محتوای درس

- شناخت و تحلیل فضاها و معماری روستا
- برنامه ریزی و تدوین مقیاس ها و ابعاد طراحی
- طراحی معماری متناسب با سنت سکونت منطقه
- ایجاد پیوند میان سطوح و مقیاس های مختلف طراحی (منطقه- بافت- تک بنا)

• چگونگی ارزیابی

- گزارش تحویلی و جمع بندی ۲نمره
- تمرین عملی در کلاس ۲نمره
- مشارکت در مباحث و حضور در کلاس ۱نمره
- ارزیابی طرح پیشنهادی ۱۵نمره

• روش کار

- ۱- در این مقطع کار به صورت فردی و یا گروه های دو نفری انجام می پذیرد که هر یک موظف به ارائه یک طرح مستقل می باشند.
- ۲- موفقیت طرح در گرو ایجاد ارتباط و پیوند میان مرحله شناخت (که در درس روستا ۱ انجام شده است) و طراحی می باشد.
- ۳- طرح پیشنهادی باید با رعایت الزامات ساختمانی پیش رود. کاربرد مصالح بومی و افزایش قابلیت این مصالح و روش های ساخت و ساز سنتی در محل از اهم موضوعات مورد توجه خواهد بود.

• مراحل و ساختار خواسته های پروژه به شرح ذیل می باشد:

- ۱- تحلیل نهایی و جمع بندی نیازها و کمبودهای عمومی روستا:
 - تحلیل و جمع بندی نقش منطقه ای روستا و تأثیرات متقابل روستا و سکونتگاه های حوزه نفوذ و نافذ آن
 - ترسیم چشم اندازی جهت ادامه حیات پایدار روستا با توجه به ظرفیت های محیطی آن
 - تحلیل و جمع بندی کاربریها و نحوه توزیع و استقرار خدمات عمومی و شناسایی کمبودهای خدماتی روستا
 - تحلیل و جمع بندی شبکه های رفت و آمد و دسترسی (سطح بندی شبکه ها، عرض معابر، عملکرد و نقش معابر چگونگی شیب معابر، کیفیت رویه معابر، نسبت مساحت معابر به مساحت کل روستا و ...)
 - تحلیل و جمع بندی نقش و عملکرد فضاهای باز و گرہ ها
 - تحلیل و جمع بندی ارزش کالبدی ابنیه و بافت (تاریخی و با ارزش، نوساز، قابل مرمت و نگهداری، فرسوده و تخریبی)

- تحلیل و جمع‌بندی امکانات و محدودیت‌های توسعه (مسیل و رودخانه، ارتفاعات، اراضی کشاورزی و باغات، جاده‌های ارتباطی، راه آهن و...)
- تحلیل و جمع‌بندی ویژگی‌های اجزاء بافت (ورودی روستا، میدان، گره‌ها، مراکز محلات، معابر ویژه جاده عبوری و ... و ...)

۲- تحلیل نهایی و جمع‌بندی ویژگی‌های معماری مسکونی در روستا و به دست آوردن الگوها

- تحلیل و جمع‌بندی نحوه استقرار واحدهای مسکونی و جهت‌گیری ابنیه با توجه به مسایل اقلیمی
- تحلیل فضایی و جمع‌بندی واحدهای مسکونی (روابط فضاها، دسته‌بندی فضاهای هم‌سنخ، ارتباط میان بخشهای مسکونی و معیشتی و خدماتی، نسبت فضاهای بخشهای مسکونی و ...)
- تحلیل و جمع‌بندی ارتباط میان فضاهای باز و بسته، نسبت فضاهای باز و بسته
- تحلیل و جمع‌بندی ابعاد فضاها (اتاق، طویل، حیاط، انبار و ...) نسبت ابعاد فضاها، ابعاد بازشوها و نسبت آنها در سطح نما
- تحلیل و جمع‌بندی واحدهای همسایگی و ترکیب واحدهای همجوار (ارتباط واحدها، نحوه استقرار ورودی ابنیه، ترکیب واحدهای همجوار (پلان)، دسترسی مشترک، نحوه رفتار جمعی در واحد همسایگی و ...)
- تحلیل و جمع‌بندی تناسب و ارتباط میان احجام و نماها (ابعاد، اندازه‌ها و تناسبات بازشوها (درب و پنجره‌ها) و ...)
- معرفی و جمع‌بندی ویژگی‌های تزئینات نما و فضاهای داخلی خانه
- معرفی الگوهای طراحی در هر یک از موارد فوق

۳- مرحله جمع‌بندی و تعریف پروژه

- برآورد نهایی از کمبودها و امکانات بافت و معرفی اقدامات و پروژه‌های قابل انجام
- جمع‌بندی نهایی ویژگیهای معماری روستا و ارائه ضوابط و احکام ساخت و ساز مسکن
- تعریف پروژه پیشنهادی با توجه به تجزیه و تحلیلها و توجه به رفع نیازها و کمبودهای اساسی روستا شامل ۱۰ الی ۱۵ واحد مسکونی و خدمات عمومی و فضاهای باز پیرامون آن
- برنامه ریزی فیزیکی و تدوین معیارها، مقیاسها و ابعاد طرح

تحویل نتایج جمع‌بندی و معرفی پروژه پیشنهادی: شنبه ۹۱/۱۲/۲۶

تمرین عملی بر اساس نتایج مطالعات و جمع‌بندی آن: شنبه ۹۲/ /

۴- طراحی نهایی مجموعه تعریف شده

- جانمایی خدمات عمومی و نمایش چگونگی گسترش بافت روستا و نحوه استفاده از اراضی
- طراحی شبکه معابر پیشنهادی (اصلاح مسیرهای موجود، طراحی مسیرهای جدید، تعیین عرض و طول و ویژگی‌های جدید معابر)
- مکانیابی مجموعه مسکونی پیشنهادی جهت طراحی در نقشه روستا با توجه به ابعاد کالبدی و حفظ انسجام بافت
- طراحی و معرفی اجزاء مجموعه در سایت پیشنهادی با تماس تمامی اجزاء مجموعه با مقیاس مناسب
- ارائه طرح معماری از اجزاء مجموعه طراحی شده متشکل از فضاهای مسکونی و شبکه‌های دسترسی و فضاهای باز مورد نیاز شامل پلان، نما و مقطع کلی از مجموعه و پرسپکتیوهای لازم
- ارائه ماکت از یکی از واحد‌های مسکونی با توجه به طراحی بومی و با استفاده از فناوری و مصالح بوم‌آورد

توجه: ارائه ماکت از یک واحد مسکونی یا کل مجموعه طراحی شده امتیاز ویژه خواهد داشت.

موفق باشید. مهدی پورنجاتی

تاریخ تحویل نهایی پروژه بعد از اعلام خواهد شد.